

Can Canyet

Lliçà de Vall

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer de Balmes, s/n
Alçada: 128

Coordenades:

Latitud: 41.58818
Longitud: 2.24051
UTM Est (X): 436697
UTM Nord (Y): 4604332

Classificació

Número de fitxa: 08108 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Contemporani Popular
Segle: XV-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari: IPA 29052
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 000210900DG30D0001RJ

Fitxes associades:

[Molí d'en Roure](#)

[Ca l'Oliveres \(jaciment\)](#)

[Relotge de sol de can Canyet](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masia molt probablement d'origen medieval emplaçada a l'esplanada que forma la terrassa de ponent del riu Tenes, en un entorn avui pràcticament urbanitzat. Ha conservat molt bé els volums i la tipologia d'una masia tradicional, amb una estructura originada bàsicament al segle XVI i amb diverses ampliacions posteriors. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis) que té adossats cossos més baixos a l'angle nord-est. Així mateix, al costat de ponent s'hi adossa un cos de dues plantes aixecat a la dècada de 1960 sobre antics coberts i que compta amb una tribuna davantera.

La façana principal de la masia, encarada vers migdia, presenta una distribució d'obertures irregular, fruit de les successives ampliacions. L'eix central, desplaçat cap a l'esquerra, és format per un portal adovellat i al seu damunt un finestral tardogòtic que possiblement es pot datar al segle XVI. Consta d'una llinda decorada amb arc conopial i amb traceries que inclouen el relleu de dues figures humanes (la de l'esquerra molt erosionada), mentre que les impostes són decorades amb rosetes. Antigament les traceries tenien com a apèndixs dos petits caps que es van acabar perdent. Cal remarcar que aquest és l'únic exemple d'un finestral gòtic autèntic en una masia de Lliçà de Vall. N'hi ha un bon nombre que tenen finestres similars, però afegides en èpoques més recents, ja als segles XIX o XX. La resta de finestres d'aquesta i altres façanes s'han refet totalment o en part tot afegint-hi unes llindes modernes amb gravats conopials. El 1947, moment en què es va arrebossar la façana, s'hi va restaurar un rellotge de sol quadrat sobre un model més antic.

Una altre element que caracteritza la casa és la presència d'un bon nombre de contraforts, tant a la façana principal com a llevant. Així mateix, el mur de llevant presenta un talús important. Tot això s'hauria fet amb la voluntat de protegir la construcció després dels terratrèmols que van assolir aquesta zona a la baixa edat mitjana.

Els coberts de la part posterior, a pedra vista, mostren un parament fet amb la maçoneria típica de la zona, que es caracteritza per una barreja de material petri amb predomini de pedres de riu. Al seu interior es conserva una interessant columna central sobre la qual es sustenta l'estructura de la construcció. Pel que fa a l'interior de la masia, ha conservat parcialment les característiques originàries. La planta-pis es distribueix al voltant de la sala, amb un festejador i habitacions als dos costats.

Observacions:

Informació facilitada pels propietaris. Dades documentals facilitades per l'Arxiu Municipal i pel Centre d'Estudis i Recerca de Lliçà de Vall (CER).

Inscripció al rellotge de sol: "MENTRAS YO BAX SAYALAN LA TEVA BIDA AS BA ACABAN"

Història

En el camp que hi ha situat al nord de la masia s'hi ha recollit material arqueològic d'època romana. El jaciment, però, s'ha identificat amb la denominació de ca l'Oliveres, que és una masia que es troba una mica més lluny, a l'oest. És possible, doncs, que can Canyet tingui el seu origen en una vil·la romana.

Pel que fa al mas pròpiament, és del tot probable que sigui originari d'època medieval força reculada. Els nombrosos contraforts amb què la casa està apuntalada suggereixen que es van fer per protegir-la dels

terratrèmols que va patir aquesta zona de Catalunya entre els segles XIV i XV. El darrer, que fou l'any 1448, va tenir l'epicentre prop de Granollers i va afectar també l'església parroquial de Lliçà de Vall.

La primera referència documental que coneixem del mas de can Canyet del 1345 en una visita pastoral del bisbe. Dos segles més tard, en el fogatge de 1553 hi consta Jaume Canyet, àlies Rovira Rich o Dich. Aquest àlies fa referència a un mas rònc que tenia aquest nom, i que ja està documentat el 1551. El 1596 torna a esmentar-se la casa d'en Canyet, situada junt a un mas rònc, en aquest cas esmentat com a Rovidarech. La denominació Rovidarech suggereix una possible relació amb la mina o rec de can Coll, que ja existia en època medieval i feia anar diversos molins. Un d'aquests molins, situat molt a prop de can Canyet, era el molí del Castell, posteriorment conegut com a molí de Roviradach, després com a molí de can Canyet (així era el 1767, segons es diu en un document), més endavant encara fou el molí de can Coll i actualment molí d'en Roure. Per tant, s'entreu una connexió entre el castell de Lliçà, que es troba força a prop camí amunt, el que hauria estat molí senyorial, can Canyet i el mas de Roviradach. Podem aventurar que els habitants del mas eren els que feien anar aquest molí des d'època medieval, i van acabar per adquirir-lo en un moment en què el castell ja estava en decadència. El fet de gestionar una infraestructura tan important com un molí devia aportar una certa prosperitat a la família. Això devia permetre la reconstrucció del mas al segle XVI, després dels terratrèmols, i explicaria l'existència d'un finestral tardogòtic la masia, cosa que en el seu moment li devia donar un cert aire senyorial.

Ja al segle XVII el propietari era Pere Canyet, documentat l'any 1618. Una mica més endavant l'hereva devia ser una pubilla, que es va casar amb un Xiol. El 1673 consta com a propietari Joan Xiol Canyet, que ostentava un càrrec públic al consell general del Comú; és a dir, al govern municipal. Ja al segle XVIII la masia i també el molí van passar a ser propietat de can Coll, que era el mas més important i amb més terres del terme de Lliçà de Vall. La primera persona d'aquesta nissaga de la que es té constància que fos propietària de can Canyet és Gertrudis Coll, el 1729. Posteriorment can Canyet va continuar uns 200 anys en mans de can Coll, i era portat per masovers. En l'Apeo o registre municipal de finques de l'any 1818, el propietari era Anton Coll i Llanza. També pertanyien a l'heretat de can Coll el mas Xiol i la Casa nova del Pla.

Cap a principis del segle XVIII es van establir com a masovers de can Canyet la família Olivé. Procedien de Montlluís, la vila actualment francesa a la comarca del Conflent. Des d'aleshores els Olivé han habitat a can Canyet de manera ininterrompuda fins els nostres dies. El membre més antic conegut és Joan Olivé Roca, el seu fill fou Caietà Olivé Martí, que va viure aproximadament a la segona meitat del segle XIX. El seu fill i hereu fou Lluís Olivé Villà, el fill i hereu d'aquest fou Caietà Olivé Nadal, el fill i hereu d'aquest Lluís Olivé Martí.

El 1932 Lluís Olivé Villà va formalitzar la compra de can Canyet, per la qual cosa es va haver de vendre el mas de can Camp, que era de la seva propietat. Els anys 1960 es va edificar un nou habitatge sobre els coberts de ponent. Més recentment, a les dècades de 1980 i 90 la masia s'ha anat restaurant i rehabilitant amb molta cura per conservar la tipologia tradicional. Entorn de la dècada del 2000 la masia va estar a punt de ser enderrocada a causa d'un pla urbanístic municipal. Sortosament, la qüestió es va solucionar amb el traspàs de les terres del mas per permetre el creixement del poble.

Antigament, can Canyet era coneguda també com la Casa dels Quatre Pous, perquè tenia quatre pous per la manca d'aigua. Actualment en queden dos. En un llibre de Carme Badia (2004: 225) sobre humor popular a la Vall del Tenes s'explica una anècdota referida a l'amo de can Canyet, el Tano.

Bibliografia

Anònim (2017), “La masia de can Canyet, un racó del passat agrícola al bell mig del poble”, Ara Vallès (25/10/2017).

BADIA PUIG, Carme (2004). Ara sí que hi som. Humor popular a la Vall del Tenes. Recull de xistes, acudits i anècdotes. Pagès Editors, Lleida, p. 225.

BUSTO VEIGA, Anna M. (2017). *Els nostres records. A l'Arxiu Municipal de Lliçà de Vall*. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 32-33.

CARRERAS FONT, Núria et al. (1999). Lliçà de Vall, 1.000 anys d'història. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 42, 119.

DOMÈNEC FIGUERAS, Laura. Treball de recerca particular sobre la història de can Canyet (inèdit).

GARCIA-PEY, Enric (1999). Lliçà d'Avall/de Vall. Recull onomàstic. Ajuntament de Lliçà de Vall, p. 41.

